СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 283. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 5-го грудня 1947. No. 283. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, December 5, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ПІД ВРАЖЕННЯМ, ЩО ЕВРОПА В ВЕЛИКІЙ НЕБЕЗПЕЦІ

Вашингтон, 3 грудня. — Комісія правил в палаті репрезентантів одноголосно рішила взяти на найближчу точку нарад конгресу негайну допомогу для Франції, Італії й Австрії. Наперед відбудеться 12 годин загальної дискусії, а потім прийдуть поправки до билу, які можуть тривати 2 дні. На підставі такого пляну, голосування над негайною допомогою в палаті може відбутися у вівторок наступного тижня, при чому є повна надія, що палата ухвалить $597,-000,000 вимаганих урядом. — До приспішення билу про негайну допомогу причинилися заяви деяких провідних людей. Предсідник палатної комісії закордонних справ Чарлз А. Ітон сказав, що небезпека така велика ,що Росія може зайняти цілу Европу впродовж 24 годин. При цьому він сказав, що „ми мусимо станути перед фактом, що Росія готовиться до завоювання світу через інфільтрацію, революцію або збройною силою". — Команда армії подала інформації, що советська збройна сила під теперішню пору перевищає скомбіновану силу країн Західної Европи й Америки. Разом з своїми сателітами Росія має 275 дивізій і 5,171,600 озброєних вояків. Деякі члени конгресу пригадували комісії, що ухвалена допомога для Греції й Туреччини є замала, а інші домагалися негайної допомоги для Китаю, бо лише звязання Росії на обох фронтах ,тобто на Заході й на Сході, зможе перешкодити третій світовій війні.

ФОРЕСТАЛ НЕ РАДИТЬ ДІЛИТИСЯ АТОМОВОЮ ТАЙНОЮ ЗО СВІТОМ

Вашингтон. — Секретар оборони Джеймс Форестал заявив перед Президентською Комісією Повітряної Політики, що забезпека Америки є радше справою цілого світу віж чисто американською. Так само й відбудова світу є важна не менше для Америки як для самих безпосередно інтересованих країн. Передчасно тепер говорити про розброєння й передачу атомової тайни іншим країнам ,як довго Америка не стала ще світовою потугою. яка могла б сама себе оборонити. Найбільш доцільним способом для Америки для спинення нової світової війни є остати сильною так довго, як довго Обєднані Держави є слабими.

СОВЕТИ МОБІЛІЗУЮТЬ СВОЮ СИЛУ ПРОТИ АМЕРИКИ, ЗАЯВЛЯЄ БУЛИТ

Ню Йорк. — Советська Росія ще не зовсім підготована до нападу на Америку, одначе вона мобілізує свої сили по цілій Европі й Азії до війни проти нас — таке сказав бувший американський амбасадор до Росії й Франції, Вилйем Булит у промові під час обіду влаштованого Унією Народів Англійської Мови в готелі Валдорф Асторія. З цих причин европейські країни повинні поробити негайні старання до обеднання себе в одну потугу і захистити народи англійської мови. Коли ми не станемо до діла негайно, тоді вся Европа й Азія буде змобілізована проти нас, а ми, що маємо лише 140,000,000 населення впадемо під навалою людей і машин, міркував Булит. — В обіді взяли участь 700 гостей які заплатили по $10, з котрих теж закуплено 700 пакунків для голодних в Англії.

ПІВТОРА МІЛЬЙОНА КАРИ ЗА ВОЄННІ ОШУСТВА

Ню Йорк. — Федеральний суд наложив грошеву кару у висоті $1,400,000 на мале підприємство, яке повстало під час війни. Підприємство називається Дейсарт Спортс-вер, а покарані спільники це Джордж Смит з Верони, Н. Дж., і Алберт Деб. Вони дістали неправно право першенства на закупно 3,350,000 ярдів матерії з вовни й рейону і відпродали її різнородним фабрикантам з зарібком $1,015,423 понад ціну, назначену Бюром Контролі Цін. Смит дістав ще 3 роки тюрми.

АНДЕРСОН ЗАПОВІДАЄ КОНТРОЛЮ МЯСА НА ВЕСНУ

Вашингтон. — Контролі цін на мясо зажадає уряд від конгресу найближчої весни, як це заповів секретар рільництва Клинтон Андерсон перед банковою комісією палати. Та він застерігся, що цього можна виминути ,коли б так прийшла знижка цін. Коли б ціни йшли вгору дальше так, як ідуть тепер, то вони досягнуть фантастичної висоти ,сказав секретар.

ПРОВІДНИКИ ПРОМИСЛУ ЗАПОБІГАЮТЬ ПІДВИШЦІ ПЛАТЕНЬ

Ню Йорк. — Американський промисл вийшов з програмою для недопущення до підвишки робітничих платень. Програма обіймає 12 точок, які мають на меті стримати інфляцію, а з цим і зробити непотрібною кампанію за підвишку платень. Впершу чергу провідники промислу домагаються обмеження купівлі товарів, а водночас збільшення продукції, дальше знижки податків, збалансованого буджету і такої заграничної допомоги, яка не лягла б тягарем на американське населення.

Допоможіть Героям з У. П. А.!

ПОТРІБНА НЕГАЙНА ДОПОМОГА ОДЯГОМ, ХАРЧАМИ І МЕДИКАМЕНТАМИ

З останніх повідомлень представника Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Европі, адв. Романа Смука, довідуємося про незвичайно важке положення кількох соток хлопців і дівчат, бувших вояків Української Повстанчої Армії, що в останньому часі пробилися через опановані Советами території з України в Західну Німеччину. Всі вони до краю виснажені і знесилені, є багато ранених і хворих і в останньому багато з них опинились без будьякого забезпечення, залишені цілком на ласку долі і недолі. Доконче потрібна велика кількість одягів, харчів і медикаментів та відповідних грошевих засобів. Надходяча зима ще збільшує потреби, тимбільше, бо в останньому часі зайшли такі обставини, що велика кількість цих людей здана виключно на допомогу американських українців, від якої дослівно залежить їхнє бути, чи не бути. Рятуймо тих, що рятували Україну і її честь! Пересилайте негайно свої жертви до: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA. Одяг та іншу допомогу в натурі пересилайте безпосередньо до: UNITARIAN COLLECTION WHEREHOUSE, UKRAINIAN RELIEF, 31 EAST 35 ST., NEW YORK 16, N. Y.

Совети добувають уран в Чехословаччині

ПЕРЕДАЧА ЦИХ ПОВІДОМЛЕНЬ „ЧУЖІЙ ДЕРЖАВІ" ПРИЧИНОЮ МАСОВИХ АРЕШТІВ

Прага, Чехословаччина, 30. листопада. (Повітряною поштою до Свободи). ІК — У звязку з недавними масовими арештуваннями в прикордонних з Німеччиною районах Чехословаччини, тут виявляється, що їх причиною була передача „одній чужій державі" всіляких таємниць про гарячкове видобування Советами урану в Йоахімсталь, на чесько-німецькому пограниччі (Судети-Саксонія). Уран, як відомо, вживається до визволення атомової енергії та виробу атомових бомб. Нові поклади цього металю мали відкрити в Ясинікові, в Чехії, і їх теж експлоатують Совети. Ціла околиця сильно обставлена советськими військами та енкаведистами. Після арешту 36 осіб, головно зпоміж чеської інтелігенції та військових старшин, там дальше переводиться арешти. В Йоахімсталю і околиці працюють при експуатації копалень урану біля 40,000 робітників, головно німецьких военно-полонених, під наглядом НКВД і советського війська.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" КАЖЕ СВІТОВІ, ЩО В РОСІЇ ЗАПАНУВАЛА ПАНІКА

Вашингтон, 3. грудня. — Населення Росії попало в панічний страх перед обезціненням рубля й кинулося купувати все, що лише попаде під руку, як про це сповістила світові у 23 різнородних мовах радіовисильня „Голос Америки". Щоб дістати гроші на закупна, товпи народу переводять рун на банки, у яких вони повкладали свої ощадності. Радіопрограма „Голос Америки" не подає джерела таких вісток, лише каже загально, що „вісті наспіли з Москви". Департамент стейту додає, що ці вісті є рішуче правдиві й тому можна передбачувати заломання советської сили саме тоді, коли Росія найшлася на вершку своїх осягів у холодній війні проти Західного світу. Паніка повстала під враженням поголосок, що прийде зміна советської валюти і що ціни продуктів підскочуть вгору. Рейди на крамниці в Москві дійшли до таких розмірів, що їх треба було замкнути. — Водночас оприлюднено в Советах оповістку, що власники військових медалів, які побирали урядову допомогу, дістануть по $25 менше місячно ніж діставали досі. Так само знижено допомоги для матерей з дітьми на 50 відсотків.

ПАЛЕСТИНА В ОГНІ І КРОВІ

Араби відкидають британську пропозицію перемиря. Спасіння під знаком хреста.

Єрусалим, 3. грудня. Араби відкинули сьогодні британську пропозицію миру і в цілій країні, головно в Тель Авів-Яффі дійшло до дальшого кровопролиття та руйнацій. Протягом останніх двох днів арабських протестів проти рішення ООД щодо поділу Палестини, загальну кількість вбитих тут нараховується на 24. Кількість ранених далеко більша. На поодиноких домах в Єрусалимі та інших місцевостях появились знаки хреста, як ознака, що там живуть европейці-християни і це врятувало їх від знищення, бо як араби, так і жиди цей знак респектували. Відомість про арабські проти-жидівські виступи деякі американські часописі називають „походом смерти". Заворушення продовжуються.

ДЕЛЕГАТИ І ГОСТІ НА ПАНАМЕРИКАНСЬКІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ. Зліва направо сидять: Іван Григоращук (Аргентина), інж. Володимир Коссар (Канада), о. С. В. Савчук (Канада), Олена Лотоцька (ЗДА), о. д-р Василь Кушнір (Канада), Ева Піддубчишин (ЗДА), Ілля Горачук (Бразилія), о. Микола Іванів (Бразилія) д-р Лука Мишуга (ЗДА).
Стоять (зліва направо): Євген Рогач (ЗДА), ред. Богдан Катамай (ЗДА), ред. Михайло Гетьман (Канада), В. Гультай (Канада), Іванна Бенцаль (ЗДА), проф. Микола Чубатий (ЗДА), Дмитро Галичин (ЗДА), Андрій Білопольський (Аргентина), ред. Степан Шумейко (ЗДА), д-р Теодор Дацків (Канада), Марія Гетьман (Канада); д-р Лонгин Цегельський (ЗДА), проф. Олександер Грановський (ЗДА), Йосип Обельницький (Канада), Олександер Яремко (ЗДА).

ФРАНЦІЯ В СУДОРОГАХ БОЛЬШЕВИЗМУ

КОМУНІСТИЧНА ТОВПА В БОРОТЬБІ З ПОЛІЦІЄЮ І ВІЙСЬКОМ. СТРАЙКИ І САБОТАЖІ ПОТРЯСАЮТЬ КРАЇНОЮ. РІШУЧІСТЬ УРЯДУ.

Париж, 4 грудня. Організовані комуністами страйки і саботажі у Франції досягають свого вершка і вже сьогодні в багатьох місцевостях мали характер „нормальної" громадянської війни ,як підбурена комуністична товпа почала атакувати поліцію і військо. Крім страйків в цілій країні поширюються саботажі, головно на залізницях. На півночі, біля Аррас, виведено з колії один потяг ,внаслідок чого 20 осіб було вбитих і біля 40 поранених. В Парижі Національна Асамблея, бережена сильними зєднаннями поліції і війська, прийняла більшістю 413 голосів проти 183 урядовий законопроект, що дає урядові великі повновласті в поборюванні страйків. Протягом одного тижня уряд покличе під зброю нові річники і дальших резервістів, що разом з відкликаними окупаційними військами з Німеччини становитимуть армію понад 200,000 вояків, що буде розділена по всіх важливіших стратегічних пунктах Франції. Побоюються, що до того часу комуністи можуть опанувати поодинокі міста і райони. Сильні відділи поліції і війська бережуть теж приміщень американської амбасади в Парижі. Щоб мати точний і безпосередній образ положення, секретар стейту ген. Маршал послав до Парижа свого республиканського дорадника, Джана Фостера Долеса. До поважного зудару поліції і війська з комуністичною товпою дійшло головно в Ґреноблі та інших місцевостях. Уряд премієра Шумана виявляє велику рішучість в дальших плянах привернути лад в країні.

МОЛОТОВ СПЕКУЛЮЄ НА ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА ІТАЛІЙСЬКІЙ КРОВІ

Лондон, 3 грудня. Сьогодні на конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав міністри ЗДА, Британії і Франції були заскочені наглою пропозицією Молотова, щоби кожна з чотирьох країн протягом двох місяців предложили кожна свій окремий плян мирового договору з Німеччиною. Ціллю цеї наглої пропозиції вважається тільки спекуляцією Советів на братньо пролитій крові у Франції та Італії і бажання большевиків виграти на часі, аж положення в тих країнах досягне вершка своєї критичности. Заки міністри ЗДА і Британії роздумували над пропозицією, французький міністер Бідо ,що був сьогодні предсідником нарад, прямо висміяв Молотова, заявляючи, що в обличчі такої пропозиції немає глузду продовжувати нарад. Наляканий відповідальністю за зірвання конференції, Молотов відкликав свою пропозицію.

КОМУНІСТИ В ІТАЛІЇ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ НОВИЙ НАСТУП

Рим, 3 грудня. Після того ,як організовані комуністами страйки та безпорядки в Італії почали заломлюватись і загал населення, втомлений большевицькими авантюрами, почав вертатися до нормального життя, комуністи почали інтензивну пропаганду в підготовці до нової акції ,головно на півдні країни та Сицилії. Безпорядки продовжуються і в багатьох місцевостях прийшло до нових саботажів та зударів між комуністами і військом. Премієр де Ґаспері, якого комуністи обвинувачують в „провокації громадянської війни", заповів реорганізацію свого уряду „на ширшій базі" своєї власної християнсько-демократичної партії.

ЩЕ ОДНА БОЛЬШЕВИЦЬКА СУДОВА КОМЕДІЯ В ПОЛЬЩІ

Варшава, 3 грудня. Сьогодні тут почався судовий процес проти шістьох здогадних членів т. зв. Координаційного Комітету всепольських підпольних сил та одної уряднички американської амбасади, всіх обвинувачених в „шпигунстві" та „головній зраді".

МАРШАЛ І МОЛОТОВ НА ПРИЙНЯТТІ В БРИТАНСЬКОГО КОРОЛЯ

Лондон, 3 грудня. Британський король і королева влаштували сьогодні прийняття для делегацій конференції Ради закордонних міністрів, в якому взяли участь представники всіх делегацій, між ними теж советський міністер Молотов та його заступник Вишинський. Американську делегацію очолював секретар стейту, ген. Маршал.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЛИШАЮТЬ БОЛГАРІЮ

Софія, Болгарія, 3 грудня. Речник болгарського уряду сьогодні заявив, що советські війська залишать країну з днем 15-го грудня. Це заперечувало б поголоски про окремий советсько-болгарський договір, на підставі якого червона армія мала б залишитися в Болгарії, як теж потверджує здогад, що Болгарія сама вже до тої міри збольшевизована, що дальша приявність советської армії є зайва.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У ПЕРШУ ЧЕРГУ—ПРОТИ МОСКВИ

Поневолені чи гноблені народи цілого світу шукали давніше й тепер шукають на американській вільній землі симпатій, оборони чи допомоги. Явище зовсім природне, як природним є теж і це, коли вони звертаються у таких справах в першу чергу до тих американців ,які є з їхньої крови. Кожному це вільно робити і щодо цього немає двох думок. Може бути тільки дискусія ,куди спрямовувати головну увагу та силу Америки в такому моменті, коли загрожені ідеали свободи в цілому світі, у всіх країнах, у всіх народів. Такий момент ,як нам здається, переживає світ саме тепер, коли має до діла з Москвою, з советським тоталітаризмом і советською агресією, ідеологічною та територіяльною, яка загрожує цілому світові.

З цього боку глядимо на цю широку акцію в справі „соборної Ірляндії", яку рішено повести на недавно відбувшійся в Ню Йорку конвенції американців ірляндського походження, на яку прибули делегати з 38 стейтів. Мейор О'Дваєр, витаючи тих делегатів, забув на хвилину, що він є посадником і говорив про Ірляндію як „айриш", кажучи, що як довго „є куток у цій країні, куди не доходять соняшні проміння свободи", є завданням американських айришів цю „тінь" усунути, працюючи для цеї справи „в повнім довірю до американського народу і в повній льояльности до Злучених Держав". Ірляндський капітан, який прибув на цю конвенцію, домагався негайного вицофання британських військ з шістьох повітів північної Ірляндії. „Глядимо на вас в Америці в надії, що бодай знайдемо інтелігентне розуміння останньої великої проблеми з цілої історії англійсько-ірляндських відносин", казав капітан Деніс Айрленд. По того роду промовах конвенція рішила вислати до Вашингтону делегацію з 20 осіб, яка має предложити конгресові резолюцію з домаганням вжити проти Британії економічних санкцій як засобу, який мав би її змусити звільнити Північну Ірляндію. Говорено й про інші „гострі міри".

Не будемо входити на цьому місці глибше в саму суть вікового ірляндсько-британського спору. Цей спір, як це визнав представник Ірляндії, ввійшов уже в останню фазу і, як нам здається, буде остаточно полагоджений мирним шляхом, бо ж Англія полагоджує на наших очах мирно куди складніші й важніші проблеми. Зате важніше для цілого світу і самої Ірляндії, що Англія є нині в Европі останньою більшою силою, яка ставить опір комуністичному наступові, советській агресії та неволі. Ірляндців в Північній Ірляндії, наприклад, ніхто не винищує свідомо голодом, ні не виселює примусово в чужі й далекі країни, як це робить Кремль з десятками мільйонів поневолених ними народів. Тому, коли вже треба заставити нашу країну братись до „гостріших мір" чи хочби до „економічних санкцій", то це треба робити в першу чергу проти Советів, проти московського терору та тоталітаризму і то — в імя загально-людського ідеалу свободи. За це повинні братись усі американці, а в першу чергу ті, які звязані кровю й духово з тими народами, що є гноблені Москвою.

Панамериканська Українська Конференція

3)

IV. ФОРМАЛЬНОСТІ І ЗВІТИ.

Перша Панамериканська Українська Конференція (ПАУК) почалася проведеною о. д-ром Кушніром Молитвою, а формально відкрив її голова Комітету-господаря, Українського Конгресового Комітету Америки, Степан Шумейко, вітаючи гостей та коротко зясовуючи подуману ініціяторами Конференції її ціль: скріпити мирові зусилля, ведені американськими країнами під проводом Злучених Держав Америки, допомагаючи обєднаними силами і пляново здобути волю Україні та створити вільну і демократичну Самостійну Соборну Українську Державу, що вважається власне одною з головних передумов тривкого миру.

Після переведення формальностей з вибором Президії Конференції та після встановлення, зглядно затвердження порядку нарад, відчитання цілого ряду привітів та полагодження інших формальностей, приступлено до звіту про стан, положення і життя українських громад в поодиноких країнах. Звіти мають бути проголошені і тоді теж кожний матиме можність їх оцінити. Проте, насуваються деякі завваження вже на підставі того, що можна було почути.

Перш за все, не було звіту зі стану, положення та взагалі бодай короткого перегляду загального життя українців в ЗДА. Голова УККомітету, Степан Шумейко, розповів побіжно історію самого Конгресового Комітету, що в жодному разі не могло дати навіть приблизного уявлення про загальний стан українців в ЗДА. Один з членів Екзекутиви УКК виясняв, що життя українців в Америці таке широке, його історія така велика, що це було б неможливо передати в короткому звіті. Проте, звіти мали бути головною базою нарад, вони мали дати основу до оцінки наших сил і спроможностей та на їх підставі мали бути пороблені відповідні висновки. Теж бразилійським, канадським чи аргентинським делегатам було б інтересно почути бодай загальникову відповідь на запитання хто такі американські українці, скільки їх, як вони зорганізовані, що зробили і що можуть зробити і т. п., подібно як вони це намагались відповісти на таке ж запитання про українців в їх країнах.

Приготованого на письмі звіту не мали теж гості з Аргентини. Проте, передана п. Білопольським оцінка українського життя в трьох південно-американських республиках, іменно: Аргентині, Парагваю і Уругваю, була вичерпуюча і на її підставі кожний міг виробити собі загальне уявлення не тільки про стан, але й можливості наших братів в цих країнах.

Звіти представників українців з Канади і Бразилії були дуже дбайливо приготовані, хоча й не цілком вичерпуючі.

Даючи загальну критичну оцінку звітів, хочеться звернути увагу на одну спільну недостачу, і здається, не тільки у виголошених на ПАУКонференції звітах, але й в нашому житті взагалі. Маємо на думці недостачу точних даних. Статистика в громадському житті потрібна не менше, ніж точне книговодство в комерсійних підприємствах, але з цею статистикою у нас не цілком складається. У нас, виходило б, її взагалі немає, а кожне „біля", „около", „приблизно", „понад" і т. д. проблеми нерозвязує. Звичайно, перевести статистику в будьякій ділянці, це діло коштовне і нелегке, але це мусить бути зроблене. Крім того, статистика зміняється, бо й життя на місці не стоїть, але мусить бути бодай раз точна база, на якій можна б оспертися та яку опісля можна б відповідно доповняти. Скільки нас, скільки і яких в нас організацій, якими людськими силами і матеріяльними засобами та можливостями розпоряджають українці в американських країнах, скільки і які то сили обєднується для спільної мети і т. п., це хотілося почути підчас звітів на ПАУКонференції, але цього бажання навіть „приблизно" не задовольнено. В таких випадках всяку характеристику і оцінку обовязково треба базувати на, по можності, найточніших даних, бо опісля знову може трапитися таке, як з акцією наших Допомогових Комітетів, що „застогне гора і вродить миш". Правильна оцінка сил і можливостей рівночасно з правильною оцінкою потреб та ясним означенням цілей мусить бути базою всякого плянування.

Ясно, що всіх цих прецизностей годі було б вимагати від Першої ПАУКонференції, яку так і вважається „першим кроком" в консолідації та координації всіх українських сил на американських континентах для спільної мети. Проте, в „дальших кроках" треба мати на увазі вже й ці прецизності, що є передумовою всякої плянової роботи.

Реасумуючи коротко виголошені на Конференції звіти, хай і невичерпуючі, можна було поробити деякі інтересні висновки щодо українського стану на американських континентах. Перш за все пробивалася одна велика правда: Українці в Америці Америки не відкривали, як не відкривала її й жодна інша національна група. Америку треба було здобувати і здобувати її великими трудами і жертвами під кожним оглядом. Шлях українців до всіх американських країн, чи то Злучених Держав, чи Канади, Бразилії, Аргентини і т. д. був дуже важкий і ці досягнення, якими українці в поодиноких країнах можуть виказатися, це справді піт і кров цих перших носіїв українського імени і української правди та українського труду на американській землі і їх наступників. Який відносно короткий часом, але який довгий трудом шлях від перших українських переселенців в американських країнах до їх сьогоднішнього стану! Хто хоче оцінювати американських українців, той хай раніше основно познайомиться з їх історією, з історією української заморської еміграції. Ця історія переконує та дає гарантію, що теж видвигнені на ПАУКонференції спільні цілі будуть досягнені тепер уже спільними і обєднаними силами.

Микола Чубатий.

Справа інформації світу про Україну

I.

Напруження поміж комуністичним табором, веденим Кремлем, та протикомуністичним, веденим Америкою, ворожить, що таки зудару поміж світом свободи та світом неволі мабуть не минути. Тому по всім обрахункам правдоподібности прийде знов пора видвигнути справу визволення України, щоб при збірній співпраці українців по всему світі довершити діла, якого не могли наші діди та прадіди.

Річ природна, що поводження чи чергове неповодження справи визволення України залежить у львиній части від самих українців, від політичної зрілости та ідейности теперішнього українського покоління. Одначе другим поважним чинником в справі визволення України буде прихильна чи неприхильна постава демократичних держав, що рішатимуть про новий світовий лад по остаточній перемозі над червоним урядом на Кремлі.

В новім укладі світу рішальним буде англосаський світ, зокрема Америка, що вже нині переймає провід світу свободи людини та свободи народів. Тому нашим обовязком є серіозно подумати про інформацію про Україну англосаського світу, як теж демократичних держав західної Европи. Уклад сил в теперішному світі наказує нам звернути в першу чергу увагу на інформацію англосаського світу. Бажана теж інформація Франції.

Говорячи про інформацію англосаського світу про Україну не треба думати, що урядові кола американського чи англійського світу не знають нічого про Україну. Навпаки і американський Департамент Стейту і англійський Форейн Офіс мають доволі солідні інформації про Україну, одначе ці інформації треба ще більше обгрунтувати солідним інформаційним матеріялом про питому вартість українства як позитивного чинника в міжнароднім життю з одного боку та доповняти дотеперішні інформації тих урядових кол солідним та основно прослідженим матеріялом про найновіші події з другого боку.

Інформація урядових кол Америки та Англії про Україну не потребує зачинатися від мапи та таблиці багацтв України, як це звикли часто робити українські інформатори, але не можна того самого сказати про всі англосаські домінії, які при новім порядкуванню світу будуть мати теж свій голос. Не можна також сказати, що не потреба інформації від основ для інтелектуальної еліти того ж світу — професорів, журналістів та людей на високих адміністраційних посадах тих країн, з яких одні своїми творами, другі практичним поступованням мають вплив на витворювання публичної опінії, з якою в демократичній країні мусить рахуватися кожний уряд. Тому інформація духової еліти англосаського та французького світів є річчю не менше важною.

Певно, що бажанням теж було б безпосередно інформувати про Україну широкі кола англосаського громадянства, одначе ця інформаційна служба вимагає вже таких великанських розмірів та такого накладу гроша, що нас на безпосередну пропаганду української справи серед широких кол Америки та Англії ледви чи стати. Така річ може бути роблена хіба припадково, там, де українські люди стрічаються зі своїм англосаським окруженням.

Життя серед англосаського окруження вчить нас, що оплачується та бажана є тільки солідна та добре провірена інформація впливових англосавських кол про Україну, натомість публіцистика, не оперта на солідних фактах, себто звичайна пропаганда української справи, це писання та слова кидані зовсім на вітер. Англосакси це народи раціоналістично наставлені; напушисті фрази журналістичної статті, та ще й забарвлені словянським сентиментом, зовсім на них не ділають. Навпаки, серіозний англосакс відвертається від такої інформації, як звичайної пропаганди. Стане якась справа в очах англосакса тільки пропагандою, так ця справа є уже так як погребана в його опінії. Тому треба бути дуже осторожним з пропагандою української справи, бо нею можна часом більше пошкодити, ніж помогти. В повному розумінню пропаганда могла б може мати вплив на маси, але як сказано, ми не маємо матеріяльної спромоги повести на велику скалю пропаганду української справи серед мас англосаського світу при допомозі всіх модерних засобів пропаганди-преси, радія, кіна, відповідних плакатів, тощо.

На тему інформації світу про Україну в часі останнього літа появилося кілька статтей переповнені здебільша демагогією. Мовляв, можна вести інформацію про Україну без гроша, чи вистане для інформації англосаського світу перекладати старі статті про Україну, які будуть робити нині ту саму службу, що кількадесять літ тому.

Це все аргументи не варті навіть того, щоб над ними довше спинятися і це саме було причиною, що автор тих стрічок вважав краще не реагувати на них, бо з всякої полеміки з такими статтями напевно для інформації світу про Україну не вийде ніяка користь, дарма, що ці статті нерідко таки виразно атакували журнал, видаваний Українським Конгресовим Комітетом „Ди Юкрейніен Кводерлі" — якого автор тих стрічок має шану бути редактором.

Подобається комусь квартальник чи ні, одначе фактом є, що нині майже одиноким журналом, що подає англосаському світові серйозну інформацію про Україну є саме згаданий журнал. Певно, що має він свої недомагання, які редакція журналу видить краще ніж хто другий, одначе ці недомагання лежать в катастрофальнім браку належно кваліфікованих співробітників. Ці, що могли б та мають кваліфікації співпрацювати в цім журналі, відносяться до справи інформації світу про Україну байдуже. В додатку журнал не розпоряджає довільними фондами, потрібними для такої публікації зокрема брак є відповідного адміністратора, що не тільки вів би механічну адміністрацію, але також старався б кидати журнал там, де він найбільше потрібний. В цім напрямі можна б ще зробити дуже багато корисного для інформації англосаського світу про Україну.

Український Квартальник має характер популярно-науковий. Він старається підійти формою до подібних американських журналів, себто в легкий спосіб подавати по можности основні відомости про Україну. Журнал пише на всі теми, які моглиб насвітлити життя українського народу доволі всесторонно. Найбільше, бо біля 50% статтей, присвячені таки політичним справам України. Решта говорять про українську культуру - історію, мистецтво, літературу та вкінці про економію України.

Річ очевидна, для кожного, хто читає цей журнал, що всі статті, навіть чисто літературні, мають якусь політичну тенденцію. Коли літературні статті виказують постійну демократичну лінію української літератури, то вони побивають ворожу пропаганду про схильність українського руху до тоталітаризму більше, ніж Біг знає яка пламенна стаття, якій ніхто не повірить, але узнає її за звичайну пропаганду. Такою статтю є, наприклад, стаття про Кирило-Методиївське Братцво, яка виказує джерельно, що вже сто літ тому українці не тільки прямували до української демократичної республики, але теж плянували новий порядок східної Европи, опертий на абсолютній рівності справедливості.

Безперечно, можна й не добачувати вартости позитивної інформації про Україну в статті Український Театр як Політичний чинник, але кожна неупереджена людина мусить признати, що така інформація трафляє до переконання англосаського інтелектуала про невиносиме життя українського народу під Росією, а що найважніше усуває небезпеку видіти в такій публікації тільки пропаганду нової мало відомої справи. В такім журналі й політичну статтю читається з більшим довірям.

(Докінчення буде).

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

29)

— Але це до нашої справи, здається, не має ніякого відношення? — обережно вставив товариш Вовчик.

— Чи не боїшся ти, що в нас хтось підслухає? — заявила Аглая. — Тоді я буду мовчати.

— Будь ласка, — здвигнув плечима лінгвіст. — Чого мені боятися, коли я цілком радянська людина і всі це добре знають. Що я не люблю політики, так це зовсім інша справа.

— Ти, здається, не любиш і філософії?

— Це все одно.

— Ну так тоді я продовжую, бо це якраз і йде до справи. Словом, Дмитрій Карамазов і Дмитрії Карамазови прийшли до жахливої для них думки: немає виходу. Зі своєю партією рвати не можна, але й тим соціяльним ідеалам, що за них вони так романтично йшли на смерть, це буде, нарешті, зрада самим собі. Але й не рвати теж не можна. Словом, вони зупинились на якомусь ідіотському роздоріжжі. І от Карамазови почали філософствувати й шукати виходу з зачарованого кола. Але й тут їм не пощастило, бо вони шукали парикмахерського перпетуум мобіле: шукали такого становища, коли й вівці залишаються цілі й вовки не почувають голоду. Коротко кажучи, ці недоучки остаточно заплутались і таким чином прийшли до душевної кризи. Ці Карамазови забули, що вони Карамазенки, що їм бракує доброго пастиря. Вони (часто розумні й талановиті) нездібні бути оформителями й творцями нових ідеологій, бо їм бракує широкої індивідуальної ініціявити й навіть відповідних термінів, щоб утворити програму свого нового світогляду. Ці запальні Диогени, що їх використовують Маркси та Енгельси, але це не Маркси й Енгельси. Карамазов, завдяки романтичному складові своєї натури й завдяки, мабуть, революції, хоче таки розвязувати проблеми універсального значення, але він їх розвязує в хаосі своєї ідеологічної кризи, в хаосі своїх недоношених уявлень про картину світу, і тому послідовно мусить прийти до розбитого корита.

— І все таки я не розумію, до чого ти це говориш? — знову вставив товариш Вовчик.

— Зараз буде ясно, — сказала Аглая й запалила нову цигарку.

— Отже я говорила про Карамазова, як про певний тип нашого часу. Дмитрій теж, належить до цього типу. Але, як відомо, правил немає без винятків, і не всі Карамазови прийдуть до жовтого дому. Дмитрій випадково найшов собі оддушину в другорядній, на його погляд, ідеї відродження його молодої нації, і ця оддушина може спасти його. Йому тільки потрібний добрий пастир, і такого пастиря він уже відчув у мені. Я ще з ним мало розмовляла на цю тему, але вже один цей факт, що я з першої зустрічі почала активно й цілком щиро підтримувати його захоплення новими ідеями, — один цей факт не міг не положити глибокого відбитка на його вразливу душу і він закохався в мене. Закохався, як у нового пастиря. Він так закохався, як може закохатись тільки нестриманий романтик. Я це вже перевірила на трьох днях розлуки. Отже, старої хвороби нема, є нова хвороба, але це вже хвороба остаточного видужання.

— Ти вже скінчила? — зідхнув із полегшенням товариш Вовчик.

— Скінчила.

— І все таки я скажу, що й ти багато мудруєш і трохи подібна до того ж Дмитрія.

— Відкіля ж це видно? — усміхнулась Аглая.

— А хоча б відтіля, що ти надто вже просто говориш про кохання, ніби справа йде про якусь купівлю чи то продаж. Якось чи то надумано чи то, навіть, меркантильно все це.

— А ти ж думав, що маєш справу з кисейною баришнею? Ні, друже, в наш вік можна кохати справжнім коханням тільки тоді, коли це кохання підігрівається полумям національної ідеї.

— Тоді мені буквально не зрозуміло, як ти, московка, можеш зробитись якимсь там пастирем.

(Докінчення буде).

ШАНОВНІ УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ! ЧИ ВАШ ВІДДІЛ ПРИДБАВ УЖЕ ЦЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ЯКЕ БУЛО ПОДАНЕ В ЛИСТІ, ЩО ВИ ЙОГО ДІСТАЛИ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ? ЯКЩО НІ, ТО ВІЗЬМІТЬСЯ ЗАРАЗ ДО ПРАЦІ, БО ДО ЗАКІНЧЕННЯ КАМПАНІЇ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ СОЮЗУ ДО 50 ТИСЯЧ ЛИШАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ ОДИН МІСЯЦЬ! ТОМУ ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ МІСЯЦЬ НА ПРАЦЮ ДЛЯ СОЮЗУ, ПАМЯТАЮЧИ, ЩО УСПІХ ТЕПЕРІШНЬОЇ КАМПАНІЇ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС, ТА ЩО ВСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВИСЛІД ЦЕЇ КАМПАНІЇ БУДЕ ТЯЖІТИ НА ВАС ТАК ДОВГО, ПОКИ НЕ ПОДБАЄТЕ, ЩОБ ВАШ ВІДДІЛ ВИПОВНИВ ЦЮ КВОТУ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯКА БУЛА ЙОМУ ПРИЗНАЧЕНА.

„ОЙ, НЕМА, НЕМА...“

СПОГАД ПРО ВИСТУП СТУДЕНТСЬКОГО ХОРУ В КИЄВІ ПІД ПРОВОДОМ ПОК. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

На естраді великої залі Купецького Зібрання стояв Хор Студентів Університету Св. Володимира. Починався другий відділ концерту. З проходу, зробленого в середині хору, вийшов диригент хору — Олександер Антович Кошиць і легенько вклонився слухачам. Хор замкнув прохід і вплявся очима в диригента, що повернувся вже до нього. Він уважно оглянув очима хористів, ухмильнувся і, піднявши ліву рук, правою дав знав акомпаніятору. Акорд, одно музикальне речення вступу, і раптом:

„Ой, нема, нема...“

почав співати хор. Звук ширився, розростався, міцнів і, досягнувши найвищої сили, почав поволі стихати... Прокотилась хвиля на Чорному морі і, вдарившись об турецькі береги, розбилась.

„Ні вітру, ні хвилі...“

Знову шириться, шириться хвиля, поступово набірає сили й могутности, а далі, поволі, поволі, спадає... Так виразно підкреслений диригентом цей ритм широкої хвилі, море дихає своїма могутніми грудьми, хвиля котиться з України аж до турецьких берегів, б'ється об гранітні мури...

А там, за мурами, в глибокому казематі під землею, сидять бранці. Не чують вони цього подиху моря, не знають що діється там, на рідній землі.

„Чи там раду радять як на турка стати...“

Не знати про це сіромахам, ніщо не може донести їм вістки з любої України, ніхто їм про це тут не скаже...

„Не чуємо на чужині!“

з стогоном, глухо, наче змушено вилітає більш як з ста грудей хористів ця скарга прикутих до мурів вязнів. Цим реченням, так майстерно виконаним, диригент наче зєднав слухачів з хором, провівши між ними невидимі нитки: хор і слухачі стали одним тілом... завмірає останній звук унісонної ноти цього речення... і враз

„Ой, повій, повій, вітре через море!“

співає хор це благання скутих „синів вільної волі“. І почув вітер цю молитву, нестримним вихорем з собою з Великого Лугу відгомін непереможного прагнення волі, що кується там на Дніпрових островах. Тільки він, вільний вітер міг донести своїм рідним, закутим у кайдани, вістку з батьківщини! Він допоможе їм і горе перенести, він загартує їхній дух...

„Суши наші сльози...“

просить гурт невільників свого вільного побратима,

„Заглуши кайдани...“

і нота за нотою, мов по східцях тих бездонних турецьких казематів, падають хорові голоси на нижчі і нижчі тони і на звукові самого низького реґістру враз спинились, наче побачили страшну картину в глибині того підземелля,

„Розвій нашу тугу!“

благають прикуті до стіни запоріжці. Та хто може розвіяти ту безмежну за батьківщиною

„...нашу тугу!“

Скільки спокою, що стоїть майже на межі вічного спокою, а разом з тим скільки незмірного розпачу несуть слухачам ці останні два слова повторені басами. Ніщо не затамує туги, ніщо не зможе її зменшити, — і в безсиллі замовкають баси. І наче душі тих закутих в кайдани „синів вільної волі“, десь з того світу озиваються октави, тихо з безмірним сумом, повторюючи:

„...нашу тугу!“

Диригент стояв обпершись обома руками на пульт, спустив голову, закрив очі, мовчав. Хористи впились очами в нього і напружено чекали. Як один моноліт вони разом з диригентом творили музичну картину. І, вплітаючись в їхню творчість, акомпаніятор вів далі пісню в мінорних, тужливих тонах низького реґістру.

Але ось в мельодію акомпаніятора починають закрадатись якісь сторонні, грайливі нотки. Диригент підвів голову і подивився на хор. І десь між закрученими догори вусами й сумними очами щось змінилось і легка усмішка торкнулась уст. Згорблена постать випрямилась й раптом засяли очі. А в той час акомпаніятор грав уже широку могутню мельодію, що зовсім покрила попередній сумний мотив. Диригент підняв обидві руки і раптом опустивши знову підвів їх. Наче хто вдарив по струнах, і полилась широка вільна пісня

„Ой, заграй, заграй, та синесенькє море“...

Ходять могутні хвилі на Чорному морі, несуть на собі рідних, милуючись їхнім завзяттям. Тож тільки вони, їх улюбленці в таку бурхливу погоду наважуються пливти байдаками через море. Ось винісся один аж на самий стрижень і раптом бухнув в провалля між хвилями... Але мент і знову вже байдак на водяному горбі. Грає море

„попід тими байдаками, що пливуть козаки...“

А там он, на чайці, біля стерна стоїть статний козак. Мов орел орлят стереже! Мент і пропала чайка, геть занурилась між хвилями

„Тільки мріють шапки...“

Та тверда рука стернового знову напраляє хистку чайку на старий шлях

„На цей бік, за нами!“

Ми в центрі цеї дивної армади, бо на тій хисткій чайці пливе сам володар цього моря. Тож отаман Гамалія веде товариство виручати своїх братів!

„Що пливуть козаки...“

Наче замилувавшись широкою мелодією пісні, повторює останні слова речення хор, — жалко йому розставатись з нею, жалко її кінчати.

„Тільки мріють шапки...“

На повні груди співають хористи, а ясне, усміхнене лице диригента наче просить не затримувати звуку, дати йому простір, волю. Широкі ж розмахи рук ще більше заохочують зміцнювати, силити звук, щоб всі чули де пливуть козаки.

„На цей бік, за нами!“

Тільки там, під землею, в турецьких казематах не чують цієї пісні: грубі мури не пропускають жадного звуку. І стишує акомпаніятор звук і, переграваючи всю мелодію, включає модератор.

Та чи ж є в світі те, що могло б спинити цю пісню? Чи можна її чимсь затамувати, коли вся істота, все навкруги її співає? Хай стишено, хай затамовано, але ясно чують її бранці. Тим чудовим піяніссімо, що міг видобути з хору лише Олександре Антонович, наче луна, повторює хор ту саму мелодію, достомітно так само, без жадних скрашень. Це вони, прикуті бранці, так чують ту гучну пісню.

І беззвучно шепче диригент своєму хорові: „Так, так мої дітки! Добре, дуже добре!“

Завмерла луна, не чути вже пісні. Тяжкі кайдани не дають змоги орлятам подати допомоги своєму товариству, падають в розпуці вони на коліна і несеться їхня молитва до Всемогутнього, що Один може допомогти товариству. Тугою на своє безсилля, тугою за волею дзвенить свіжий, молодий голос соліста.

„Ой, Боже наш, Боже наш...“

Знають бранці, що багато клопоту буде братчикам на цьому боці, міцна сила турків, пильно стережуть вони хоч і закутих, а все ж страшних цих чубатих слововян.

„Хоть і не за нами...“

Слухає хор, слухає диригент, слухають усі цей тужливий спів-молитву. Жадним рухом не перешкоджає диригент студентові-солістові. Тут творить співак, він передасть те хвилювання, що охопило бранців за долю отих плавців, він сам зараз в цей мент разом з ними, цеж вони його словами співають молитву

„Неси ж Ти їх з України!“

Кінчилась молитва, замовк соліст, а під пальцями акомпаніятора голосніше й голосніше говорять струни. Стрепенувся диригент, наче скидаючи з себе чари соліста-співака; напружив свою увагу хор, засяяли у всіх виконавців очі. Все: акомпаніятор, хор, диригент, — все злилось в одному творчому пориві. Високо піднялась права рука диригента і вмить опустилась.

„Почуємо славу, козацькую славу...“

розлігся могутний гимн тому святому побратимству, тій солідарности наших прадідів-козаків, які, дивлячись смерти в очі, думали про те, як допомогти товариству, як допомогти спільній справі, щоб не занапастити своєї козацької слави, та здобути довгождану волю... Знають закуті запорожці, що все зроблять їхні брати, аби врятувати, аби визволити їх і Бог їм в цьому допоможе. Винесуть їх з цієї моголи, врятують братчики з неволі, будуть ще вони разом гуляти! Коли ж спіткає недоля товариство, то й тоді буде їм легче, бо все ж ми, закуті туг в кайдани.

„Почуємо славу, козацькую славу, Почуємо, — тай загинем!“

Твердим переконанням в могутність товариства, глибокою вірою в правдивість своєї справи, в святість і непорушність побратимства наповнене повторення цього музикального речення. Широким затриманим темпом, чітко, наче присягу, заставляє диригент свій хор повторити це останнє музикальне речення, раптом обриваючи останній склад, наче стримуючи цей великий порив могутнього єднання.

Хор закінчив і, по короткій павзі, буря счинилась в залі, — все кругом клекотало, кипіло, вирувало, але це мене не обходило. Друге питання стояло перед мною: як міг диригент цього хору не професіоналів-співаків, а хору студентів, досягнути вершин художнього виконання? Тут не співали, а творили. Це була творчість! Хоровий колектив разом з акомпаніятором за вказівками диригента творив художню картину і всі вони разом складали одну творчу одиницю. В цьому певно й була тайна диригентського хисту Олександра Антоновича Кошиця!

Микола Очерет.

МАЛА КИТАЙКА НА КИТАЙСЬКУ ШКОЛУ.—12-літня Анабел Лі передає чек на $2,500, призначених на китайську школу в Шангаю, яка має коштувати $50,000. Усі гроші зберуть американські китайці. Тих $2,500 зібрали малі китайські дівчата, що належать до скавтової організації.

ПІДВИШКА ТЕЛЕФОНІЧНИХ ОПЛАТ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

Нюарк, Н. Дж. — Згідно з заголошеною наперед оповісткою Ради Комісарів Прилюдних Ужитків стейту Ню Джерзі, що Рада годиться на підвишку телефонічних оплат в стейті на суму $10,515,000 річно,, предсідник підприємства Бел Телефон Компані оф Ню Джерзі, Честер Барнард, виявив своє здивування, що Рада не згодилася на підвишку оплат на суму $16,152,000, як цього домагалося підприємство. Барнард твердить, що дозволена підвишка дасть підприємству лише 5.6% звороту від вкладеного капіталу. Не зважаючи на те, підприємство заявляє, що зробить усе можливе, щоб поліпшити телефонічну обслугу в стейті. Як буде виглядати підвишка телефонічних оплат в поодиноких місцевостях, про це буде окрема оповістка.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 18.

Відділ:	Жертва:
Іван Зазуляк, передплатник	$ 5.00
Н. Н.	3.00
Михайло Трутько	2.00
Олекса Козій	2.00
Михайло Мерва	1.25
Mrs. J. Melnick	1.00
Stephen Maslowsky	1.00
20 Ілько Тарапата	2.00
20 Іван Кульчицький	2.00
20 Петро Дмитришин	2.00
24 Михайло Билицхкий	2.00
39 Трач Яків	2.00
39 Василь Каній	2.00
39 Андрій Бусько	2.00
39 Антін Гайдук	2.00
39 Антін Яворський	2.00
39 Олекса Шмокалюк	2.00
39 Ілія Лущак	2.00
39 Мирослав Яворський	2.00
39 Демко Матвійчук	2.00
39 Ілько Каменюк	2.00
39 Василь Намісняк	2.00
39 Іван Лесюк	2.00
39 Антін Шкапяк	2.00
39 Віктор Осубхівський	2.00
39 Іван Пігуляк	2.00
39 Іван Старовушний	1.00
39 Петрунька Гриник	1.00
39 Стефан онастирський	1.00
39 Антонина Горват	1.00
39 Гавриїл Капчук	1.00
39 Дмитро Оринич	1.00
52 Стефан Клемик	1.00
57 Василь Портак	2.00
61 Антін і Марія Релик	2.00
62 Семен Староста	2.00
62 Дван Данко	2.00
62 Василь Бідей	2.00
63 Михайло Зошак	2.00
65 Михайло Романович	2.00
66 Ваиль Босий	3.00
66 Семен Сеньчак	2.00
66 Нікіта Біщак	1.00
70 John Lecyn	3.00
72 Тов. ім. Івана Франка	10.00
72 Антін Федик	5.00
72 Іван Беґен	5.00
76 Poul Romanishin	2.00
78 Іван Онушка	1.00
85 Володимир Шипула	2.00
96 Іван Войтович	5.00
96 Дмитро Василик	5.00
97 Дван Долінський	2.00
99 Микола Леськів	2.00
104 Peter Lykosh	1.00
106 Теодор Максимець	2.00
116 Михайло Дідун	2.00
120 Олекса Цюпа	2.00
124 Андрій Крупа	1.00
127 Стефан Рудий	2.00
130 Олекса Андрусяк	2.00
132 Василь Кочкоіан	2.00
143 Павло Ландяк	2.00
147 Anthtny Stranko	2.00
158 Пилип Савчишин	3.00
159 Антін Амброзий	2.00
163 Юрій Сенів	2.00
179 Василь Лобуш	3.00
179 Іван Горголя	2.00
182 А. Березівський	2.00
188 Йосиф Сохан	2.00

(Докінчення лісти ч. 18 буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДАЙМО СОЮЗОВІ НАШИХ ВНУКІВ!

Читаю в „Свободі" що в місяці жовтні померло 26 членів У. Н. Союзу. Читаю і думаю собі, в котрім то числі нашої „Свободи" буде видруковане в такий самий спосіб теж і моє прізвище, бо ж то вже сімдесятка на плечах.

Не стане мене, буде одного члена менше в Союзі. Це є те, над чим я зачав думати, як прочитав, скільки то наших членів відходить кожного місяця на вічний спочинок. Та хоч мене не стане, то Союз повинен жити і далі розвиватись! Ми старі можемо нині дати Союзові вже тільки наших внуків. Вони повинні заняти в членстві У. Н. Союзу ті місця, які стають порожніми, коли ми відходимо. Не один з наших дідусів (чи як тут кажуть „ґрендпа"!) купує свому внукові на уродини чи Різдво „байсикл" чи щось подібне в дарунку, з чого великої користи, як знаємо, нема. Та куди краще було б зробити такий дарунок, з якого є дійсна користь і добра памятка, себто вписати внука до У. Н. Союзу.

Наш Союз добре виховує своїх членів, як старих, так і нашу молодь. От був я в неділю в нашій церкві і радів прекрасним співом нашої молоді. Як заспівали „Іже Херувими", то мені сльози потекли з очей. Пригадались молоді літа, тому 50 років, як я співав у своїм селі й в своїй церковці. Стоючи вже, як то кажуть, над гробом, чую той спів з уст таких самих молодих, як я був тому 50 років, але на американській землі. Хто ж то влив у молодечі серця любов до свого рідного, до українського слова, до української пісні? Так питаю сам себе і сам собі відповідаю. Правда, родичі своє роблять. Робить це і Церква. Але поглянько на довгі роки праці У. Н. Союзу в цьому напрямі, на видані ним різні книжки для просвічення нашої молоді, чи на часопис, видаваний від довгих літ для нашої молоді, з якого вона довідується щораз більше про те, з якого вона славного роду. Чи не велика це праця? Тому впишімо наші діти до Союзу, даваймо йому наших внуків, щоб українське імя жило якнайдовше на американській землі, а цього потребує теж і наш Старий Край.

Василь Мисик,
Савт Бруклин, Н. Й.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Старанням Т-ва Чорноморської Січі і Хору ім. Лисенка влаштовано в нашій громаді Листопадове Свято дня 16-го листопада в залі Українського Дому при 181-183 Фліт вул. Рік-річно відбувались у нас такі свята, але переважно виходили досить монотонно. Все відчувалось недостачу відповідного пієтизму, брак зрозуміння ваги такого Свята. Нечисленна публика, котра зявлялась, здавалось приходила лише від напасти, без жадного вищого настрою, без жадного захоплення. Цьогорічне Листопадове Свято, в порівнанні з попередніми роками випало, імпозантно. Перший раз публика так численно виповнила галю і на лицях присутніх вже не було слідів попереднього пригноблюючого примусу, чи індіферентности.

Головний аранжер Свята, М. Петришин, привітав присутніх короткою промовою, а як відхилилась заслона, на сцені показався чарівний образ по мистецьки убраних в українські строї хористок і хористів як маків цвіт. Не було звичайного шамотання, а погідні обличча додавали достойности і поваги імпрезі. Залунав Американський Гимн а опісля о. сотрудник Ярослав Данильчук (роджений в Пенсилвенії) виголосив річеве вступне слово. Хор ім. Лисенка під управою Е. Крука відспівав: „Ой зза гори чорна хмара" Леонтовича; „Ой на горі там женці жнуть" Кириченка; „Повій вітре", Ступницького та „Живи Україно" Гайворенського що їх виконав мішаний хор. Дальше слідувала деклямація „Перший Листопад", яку з великим чуттям виголосив М. Попович. Реферат в українській мові виголосив проф. Лисогір. В другій частині програми виступив мужеський хор з вязанкою народніх пісень: „Ой у лузі, та ще й при березі", „Засвистали козаченьки" та „Вирушає косар в поле" (баритонове сольо відспівав М. Дикий). Підбірка хорової частини, як рівнож виконання вповні заслужили на одержані оплески, коли взяти під увагу сили, якими розпоряджав диригент. Марія Шаран віддеклямувала поему „Зі Святом Нації", дуже плавно і ритмічно. Реферат в англійській мові виголосила енергійна і заслужена українська патріотка панна Меланія Милянович і можна надіятись, що молода генерація багато з того реферату скористала. — Маленька Ірина Ґрица віддеклямувала віршик „Село" з такою бадьористю і відвагою, що мало не стала героїнею цілого Свята. На закінчення виставлено живий образ, котрий випав дуже знаменито. Свято закінчено відспіванням Українського Гимну.

По першій частині програми заряджено збірку, котра принесла около 235 долярів, що їх призначено на допомогу скитальникам та на ліки для Української Повстанської Армії.

Поминаючи повищі похвали і суперлятиви, не треба в себе вмовляти, що ось це ми вивязались як тільки можна було найкраще. У нас є тепер багато доростаючої молоді, тільки треба доложити витревалої і мозольної праці, а тоді може і досягнемо відповідний ступень артизму в наших імпрезах.

В часі свята жертвували по $5: С. Гладкий, Е. Дмитрів, п-ні Крайник, С. Кіцей, Т. Кречковський, І. Щупяний, С. Осьціславський, Пилевич; о. В. Лотович $3; по $2: п-ні Лотович, М. Юрків, В. Гіль, П. Букивич, І. Ласкович, Попович, М. Клапко, Т. Барна, М. Сивак, І. Сенковський, П. Мандат, Н. Петришин; по $1: о. Я. Данильчук, А. Педльо, П. Сисак, М. Бурак, Е. Чомин, Масляк, Т. Журавецька, В. Томчук, Ференце, Е. Нечесний, В. Шира, А. Скочипець, А. Ваґнер, В. Ваґнер, Я. Олсон, П. Осьміловська, О. Яцків, Л. Кулич, Кулич, М. Баран, А. Зазуля, С. Шимон, Ф. Жарський, А. Бусько, Бусько, Н. Пігура, П. Лахоцький, А. Шаран, І. Мендак, В. Починок, О. Логин, С. Ґріца, Н. Заяць, К. Заяць, І. Грабар, І. Жулинський, Т. Гіль, А. Возняк, Н. Ванца, п-ні Фурка, С. Гребеняк, П. Дмитриха, І. Плечин, В. Кушнір, І. Ярош, Н. Мурашко, І. Гусар, А. Гусар, п-ні Білобрам, Зелінський, П. Стецевич, Попик, А. Шарамович, Коваль, П. Світлик, Кресенів, В. Жуковський, А. Корнало, Ю. Бадилик, М. Дикий, Е. Крук, М. Пилипчук, Гладкий, М. Стегніцький, Стегніцький, А. Борик, Т. Міссірі, М. Перхун, І. Мікула, М. Пігура, В. Ценько, Р. Маринець, А. Мелень, М. Лашок, М. Милянович, І. Бараник, Г. Салюк, П. Леньо, А. Запотічна, К. Милянович, П. Атаманюк, К. Левицька, Ткачук, К. Станиславишин, Станиславишин, В. Шира, К. Качала, К. Колодій, К. Піддубчишин, Й. Жарський, Кречковський, М. Шустикевич, В. Левицький, п-ні Сінґелевич, М. Фік, М. Челак, М. Кавочко, Г. Когут, Ф. Савчук, С. Скородинський, П. Чопик, В. Онуфрів, А. Мазур, К. Барна, В. Панаківський, І. Коцюба, В. Гаєвий, І. Процик, В. Ярмола.

О. Л.

НЮКЕСЛ — ШЕРОН, ПА.

З Листопадових Свят для скитальників.

Як кожного року, так і цього наші обидві невеличкі громади відсвяткували Листопадові Свята, а саме: парохія Св. Тройці в Нюкесл дня 2. листопада, а парохія Св. Івана в Шероні 16. листопада.

Завдяки праці урядників та пароха о. С. Мусійчука свята відбулися з успіхом, моральним і матеріяльним. Особливо треба завдячити це праці обидвох хорів парохій, що не жалували труду та сходился на проби, щоб вивчили вязанку гарних пісень. А треба зазначити, що обидві парохії одна від другої віддалені на 25 миль, але це не перешкодило хористам їздити з Шерону до Нюкесл, чи навпаки, бо цим разом на обидвох святах хори співали разом у силі 30 співаків з своїми солістами панночками: Телявськими і Століцами, та декляматорами: панночками Кульчицькими і Ґондер.

В обидвох церквах також співали спільно хори підчас Сл. Божої і Панахиди за вояків, а диригував хорами в церкві молодий скрипак-артист Андрій Ліско з Нюкесл. В церквах о. Мусійчук мав теж відповідні проповіді.

Концерт був у цековних галях. Цього року число присутніх перевищало інші роки. Громадяни також були присутні на обидвох святах. В обидвох громадах переведено збірку.

Крім збірок на покриття коштів гостини, зібрано в Нюкесл поверх $30, а в Шерон $54 і вже вислано до Зл. У. А. Допомогового Комітету в Филаделфії з зазначенням, що це піддержка для УПА і наших скитальників.

Гарно виведена програма свята була в руках о. С. Мусійчука, а ввесь перебіг свята в руках урядників і невсипущих сестрицтв, за що належиться їм признання.

Громадянин.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3. грудня 1947 року померла в Джерзі Сіті

Ольга Говболд з дому Кирчів.

Покійна полишила в смутку мужа Фреда, сина Фредрик Джорджа, маму Антонію, сестер Гелен, Марію, Анну і брата Теодора.

Похорон відбудеться в суботу, 6. грудня 1947, в годині 8:30 рано, з похоронного заведення William Schlemm, Inc., Funeral Home, 22nd St., and Hudson Boulevard, Union City, N. J. — Служба Божа буде відправлена в суботу рано в годині 10. в католицькій церкві св. Анни. Тіло буде поховане на Holy Cross Cemetary, Arlington, N.J.

Родина Покійної просить кревних і знайомих взяти участь у похороні,

Вічна Їй Память!

12 ВИРОКІВ СМЕРТИ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 3. грудня. — Сьогодні в Салоніках виконано вирок смерти на 10 членах большевицької партизанки, засуджених за шпигунство. Двох інших, в цьому одного болгарина, страчено під таким самим закидом в Еґіні.

ПОШУКУВАННЯ

ВАСИЛЯ ДУТКІВ з села Биличі, повіт Самбір, пошукує WASYL NOWAK, Munchen 60, Freisingerlandstr. 35, U. S. A. Zone, Germany.

Хто знає СТЕФАНА СТИБОЛ (Sstif Stibol) з села Прошува, повіт Тернопіль, або він самий, хай подасть вістку до: Mrs. JULIA ZERVAS, 80 Rowe Ave., Hartford, Conn.

РОЗАЛІЯ КУЗЬМІНСЬКА пошукує братів: ІВАНА і МИХАЙЛА МАЗУР, з села Стазава, повіт Добромиль, Галичина. Відповідь слати на адресу: MYRON SPIWAK, 5 Bakeman Ave., Fulton, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 7. грудня, в сали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Приявність всіх членів конечна. — Уряд Бр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Вільна Україна, від. 152, відбудуться 10. грудня, в годині 8:30. в Українській Централі на 180 Вілям ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: М. Шумейко, предс.; І. Бакун, секр.

ТАРЗАН ч. 1740. Пан джунглів оголомшений.

Коли малпи обступили нуму, вона нагло підскочила.

Швидким ударом лапи вона вбила одну з своїх напасниць ...а тоді інші розскочилися.

Тарзан знав, що як би львиця втікла, тоді Джену візьмуть на жертву. Він прискочив до нуми.

Саме тоді малпи повернулися до атаки.

Одначе один божевільний удар впав з страшною силою на голову пана джунглів.